

Original Article

Explaining the Model of Social Dimensions Affecting the Development of Political Psychology in Sports

Tina Soltan Ahmadi¹, Zainoel-Abedin Falah² , Taher Bahlekeh³

1. PhD student in sports management, Department of Physical Education, Gorgan branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran,
2. PhD in Sports Management, Associate Professor, Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran,
3. PhD in Sports Management, Assistant Professor, Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran,

Received: 26/06/2023, Revised: 13/02/2024, Accepted: 19/02/2024

* Corresponding Author: Zainoel-Abedin Falah, Tel: 09111703569, E-mail: zy.fallah@iau.ac.ir

How to Cite: Soltan Ahmadi, T., Falah, Z. A., Bahlekeh, T. (2024). Explaining the Model of Social Dimensions Affecting the Development of Political Psychology in Sports. *Sport Psychology Studies*, 13(47), 157-170. In Persian.

Extended Abstract

Background and Purpose

In the context of sociological studies, sport is viewed as a social phenomenon that unites society. As a social ritual, sports possess remarkable dimensions and influence (Afrozeh, Mozafari, Aghaei, & Safari, 2016). The conceptual scope of exercise cannot be fully understood without considering its interaction with external variables; it extends beyond mere physical or mental activities. Sports have influenced, and are in turn influenced by, cultural, social, economic, and political spheres (Shahrrezaei & Shirzadi, 2017). Sporting events have become a political tool for countries and governments to promote themselves, pursue political and economic goals, showcase local products and businesses, highlight local culture, promote

tourism, and improve their international image (Heslop et al., 2010). Political psychology integrates the disciplines of psychology and political science, while also benefiting from contributions from other fields. As a branch of social psychology, political psychology provides political science with valuable data and motivates political scientists to investigate political behavior empirically (Moftuh, 2014). Domestic diplomacy needs rational and real interaction with foreign diplomacy to achieve relative success. Consequently, what is enacted in foreign diplomacy does not exist independently of domestic and national boundaries. In the current climate of international relations, domestic and foreign diplomacy are in constant interaction at all levels. A failure to recognize this interaction

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

can lead to confusion and contradictions within the media. Given the biased representation of Iran by Western media as a country whose goals and policies conflict with certain global values, emphasizing sports diplomacy can be a powerful tool to counteract this media portrayal. It can help neutralize the negative atmosphere and present Iranian culture and identity to the world in a positive light. The ambiguity surrounding the development and implementation of political psychology has resulted in a lack of serious application of this field in sports and underutilization of its potential. This highlights a research gap, leading to both scientific and practical uncertainties in the area. Based on this, the aim of this research is to investigate and explain the model of social factors affecting the development of political psychology in Iranian sports. The focus is on elucidating the social dimensions that influence the advancement of political psychology within the sports context.

Materials and Methods

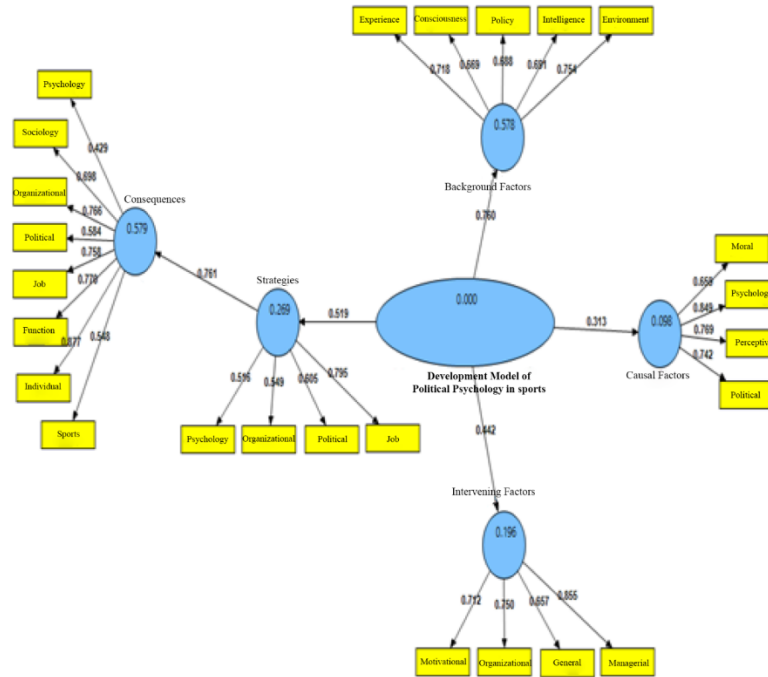
The present research employs a descriptive-correlational method for data collection, with a practical purpose, and was conducted in the field. The statistical population includes specialists and experts in psychology, social sciences, political science, and sports management (such as directors of general sports administration and sports organizations). It also encompasses sports bodies (including the Ministry of Sports, managers, coaches, athletes, and referees) as well as university professors and researchers specializing in the political psychology of sports. The statistical sample was estimated to be 10 to 20 times the number of dimensions in the conceptual model, which is sufficient for modeling in PLS software. A total of 375 participants were selected using a targeted sampling method. Data were collected using a

researcher-made questionnaire, with its face validity confirmed by 9 experts. Additionally, the reliability of the questionnaire was assessed using Cronbach's alpha (0.91) and composite reliability. To analyze the data and evaluate the model fit, structural equation modeling was conducted using PLS3 and SPSS24 software. The reliability and validity of the structure were confirmed in the steps detailed in the findings section using Smart PLS software. For analyzing the findings, structural equation modeling was employed, encompassing both first- and second-order confirmatory factor analysis of the three-variable structure and path analysis between them.

Findings

The research findings were examined and analyzed in two sections: descriptive and inferential.

According to the figure and the following table regarding the development of dimensions and factors of political psychology in professional sports, the dimensions of strategies have the greatest effect on the results, with a value of $\beta=0.761$. Causal conditions have an impact on the main phenomenon, with a value of $\beta=0.313$. Background conditions impact the main phenomenon with a value of $\beta=0.760$, the main phenomenon affects strategies with a value of $\beta=0.519$ and intervening conditions influence the main phenomenon with a value of $\beta=0.449$). These factors play a direct and significant role in explaining the dimensions and factors affecting the development of political psychology in sports in Iran. Additionally, the path analysis revealed that the factors of strategies have a positive, direct, and significant effect on the consequences of the social dimensions of political psychology in sports, accounting for approximately 77% of the explanation.

Concept	Paths	Objects	Payload Standard Coefficients (β)	Values of Significant Coefficients (t)
Background Factors	---	Management experience and expertise	0.718	10.801
	---	Vital awareness	0.669	9.060
	---	Spirit and behavioral policy	0.668	9.911
	---	Management intelligence and prudence	0.691	11.818
	---	Living environment and individual characteristics	0.754	19.172
Causal Factors	---	Social skills (factors)	0.658	4.852
	---	Psychological skills	0.848	20.240
	---	Perceptual skills	0.769	7.549
	---	Political skill and existing tensions	0.742	8.084
Interfering Factors	---	Organizational barriers	0.750	12.237
	---	General obstacles	0.657	7.202
	---	Management barriers	0.855	20.796
Strategies	---	Motivational barriers	0.712	10.452
	---	Political-social strategies	0.605	6.735

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Concept	Paths	Objects	Payload Standard Coefficients (β)	Values of Significant Coefficients (t)
	---	Career strategies	0.795	21.461
	---	Psychological strategies	0.516	5.287
	---	Organizational strategies	0.549	4.926
Consequences	---	Functional outcome	0.770	14.034
	---	Job outcome	0.758	10.300
	---	Sports implications	0.548	4.824
	---	Consequences of political socialization	0.698	11.849
	---	Psychological implications	0.429	4.274
	---	Individual and social consequences	0.877	46.786
	---	Organizational consequence	0.766	23.121
	---	Political consequence	0.584	9.083

Discussion and Conclusion

The purpose of this research was to explain the model of social dimensions affecting the development of political psychology in sports. A key innovation of this study is its relatively comprehensive review of all stages in the development of political psychology, as well as the investigation of the dimensions and social factors influencing it. On the other hand, conducting this research can significantly help address the research gap in this field and provide substantial evidence regarding the development of political psychology in sports. Based on existing studies, theories of political psychology can be categorized into two main groups. Based on the studies conducted, theories of political psychology can be categorized into two main groups. One group emphasizes the individual and their role, while the other applies psychology in a collective format (Abdi et al., 2019). The results of the present research indicate that all identified dimensions and social factors—namely causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies, and consequences—have a significant impact on the development of political psychology in Iranian sports. The

dimensions and social factors affecting the development of political psychology in sports in Iran include those that influence the occurrence of the central phenomenon. The key influencing factors and causal conditions comprise four main concepts: social skills, psychological skills, perceptive skills, and political skills. Social and psychological skills are foundational to the characteristics of personality and political behavior, encompassing traits such as trust, respect, justice, social awareness, responsibility, fairness, care, and citizenship.

The underlying factors in the development of social dimensions affecting political psychology in Iranian sports are specific environmental elements that influence strategies. These factors include five main concepts: managerial experience and expertise, vital awareness, morale and behavioral policy, managerial intelligence and prudence, and the living environment and individual characteristics.

Intervening factors in the development of social dimensions affecting political psychology in sports are general environmental factors that impose limitations

on strategies. These include four main concepts: organizational barriers, public barriers, managerial barriers, and motivational barriers.

Strategies for the development of political psychology in sports including key concepts such as political-social strategies, job strategies, psychological strategies, and organizational strategies. Emphasizing political-social strategies, as well as political and organizational psychology, can significantly contribute to conflict control both within the broader society and within the realms of sports and politics.

Today, achieving suitable performance is not the ultimate goal for organizations; rather, the main objective is sustainable and continuous

development. Consequently, the development strategies for political psychology in sports should ultimately aim to foster sustainable growth in this field. The results of this research can pave the way for strategic decisions by managers of sports organizations, which often involve engaging with the center of political power. Politics and political behavior extend beyond just politicians; anyone who has worked in an organization or even a small business for a short period understands this challenging and sometimes harsh reality.

تبیین مدل ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش

تینا سلطان احمدی^۱، زین العابدین فلاح^۲ , طاهر بهلکه^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران،

۲. * دکتری مدیریت ورزشی، دانشیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران،

۳. دکتری مدیریت ورزشی، استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۱۰، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۲/۱۱/۲۴، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۹

* Corresponding Author: Zainoel-Abedin Falah, Tel: 09111703569, E-mail: zy.fallah@iau.ac.ir

How to Cite: Soltan Ahmadi, T., Falah, Z. A., Bahlekeh, T. (2024). Explaining the Model of Social Dimensions Affecting the Development of Political Psychology in Sports. *Sport Psychology Studies*, 13(47), 157-170. In Persian.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، تبیین مدل ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش بود. روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی، و براساس روش گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه متخصصین و خبرگان حوزه روانشناسی، حوزه علوم سیاسی، خبرگان حوزه جامعه‌شناسی و مدیریت ورزشی، ارکان ورزش (وزارت ورزش، مدیران، مربیان، ورزشکاران و داوران ورزشی) و اساتید و محققین دانشگاهی که در حوزه تخصصی روانشناسی سیاسی ورزش فعالیت داشتند. نمونه آماری با استفاده از روش هدفمند در دسترس انتخاب شدند (۳۷۵ نفر). جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد و روایی صوری پرسشنامه توسط صاحب‌نظران (۹ نفر)، تأیید شد. همچنین پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ (۰/۹۱) و پایایی ترکیبی محاسبه شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی برازش مدل از مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار PLS3-SPSS24 استفاده شده است. نتایج نشان داد که ابعاد راهبردها بر پیامدها با مقدار (۰/۷۶۱) بیشترین تاثیر و شرایط علی بر پدیده اصلی با مقدار (۰/۳۱۳)، شرایط زمینه‌ای بر پدیده اصلی با مقدار (۰/۷۶۰)، پدیده اصلی بر راهبردها با مقدار (۰/۵۱۹) و شرایط مداخله‌گر بر پدیده اصلی با مقدار (۰/۴۴۹)، دارای نقش مستقیم و معنی‌داری در تبیین مدل ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش بودند. به‌طور کلی، بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که توجه به عوامل اجتماعی، مهارت‌های روانشناسی و توانمندسازی مهارت‌های ادراکی و مهارت مدیران سیاسی - ورزشی می‌تواند به پیامدهای مطلوب ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه روانشناسی سیاسی ورزش در ایران بیانجامد.

واژگان کلیدی: توسعه سیاسی ورزش، ابعاد اجتماعی، ابعاد روانشناسی ورزش، روان‌شناسی سیاسی، رفتار سیاسی

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقدمه

در چارچوب مطالعات جامعه‌شناختی، ورزش پدیده‌ای اجتماعی است که جامعه را با خود همراه می‌کند و علاوه بر وارد کردن تحولاتی بزرگ بر ساختار جامعه، بر افکار عمومی نیز تأثیر می‌گذارد. کوکلی^۱ (۲۰۰۹) ورزش را یکی از فعالیت‌های بارز اجتماعی نامید که گاه بنیاد هویت اجتماعی شخص محسوب میشود؛ از این رو، ورزش به عنوان آیین اجتماعی، ابعاد و نفوذی باور نکردنی دارد (افروزه، مظفری، آقایی و صفاری، ۱۳۹۶). از کارکردهای پنهان اجتماعی ورزش می‌توان به ارتباط متقابل و آمیختگی تنگاتنگ آن با نهادهای اصلی و فرعی دیگر اقتصاد، سیاست، خانواده، آموزش و پرورش و مذهب اشاره کرد که این ارتباط در شرایط اجتماعی مطلوب و فرهنگ سالم موجب بروز کارکردهای مثبت و سودمند می‌شود و در شرایط اجتماعی نامطلوب و فرهنگ نادرست موجب بروز کارکردهای منفی و زیانبار میشود (همان).

گستره مفهومی ورزش فارغ از متغیرهای بیرونی تأثیرگذار و تأثیرپذیر قابل شناخت نبوده و تنها در حوزه فعالیت‌های جسمانی و یا ذهنی نمی‌گنجد. ورزش در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیر گذاشته و متعاقباً تأثیر می‌پذیرد (شاهرضایی و شیرزادی، ۱۳۹۷). اکنون نقش ورزش و فعالیت‌های ورزشی از یک فعالیت بدنی یا نوعی تفریح و سرگرمی فراتر رفته و کارکردهای مختلف بهداشتی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، زیست محیطی و مهم تر از آن سیاسی و بین‌المللی پیدا کرده است (صباغیان، ۱۳۹۴).

همراهی سیاست در ورزش و سیاستگذاری ورزشی پدیده جدیدی است که به دنبال افزایش تعامل برای بازکردن افق‌ها و دیدگاه‌های جدید و کمک به درک فرهنگ بین مردم جهان است. امروز ورزش یک جنبه مهمی از نفوذ سیاسی دولت‌ها شده است و سیاست‌های ورزشی ابزاری برای دستیابی به این اهداف، برنامه‌ها و مبانی سیاسی است و از کارکرد آن می‌توان برای ارتقای سطح روابط، رفع تنش‌ها و توسعه ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی استفاده کرد. علی‌رغم این‌که عنوان می‌شود باید ورزش را از سیاست دور کرد، اما در سال‌های گذشته برخی از کشورها به عنوان ابزاری سیاسی بهره جسته‌اند و در جنگی که ایران نیز از آن مستثنی نیست معادلات بین‌المللی پشت پرده به راه انداختند و به دنبال اهداف سیاسی از طریق ورزش هستند (هوم‌فریز^۲، ۲۰۲۲). برخی از کشورها، جوامع و سازمان

ها از ورزش به عنوان ابزاری برای ساختن پل استفاده کرده‌اند، برخی از آن به عنوان ابزاری قدرتمند برای اهداف سیاسی با هدف قرار دادن سایر اهداف سیاست خارجی استفاده کرده‌اند (بویکاف، ۲۰۱۶).

رویدادهای ورزشی به ابزاری سیاسی برای کشورها و دولت‌ها برای ارتقا خود، استفاده از اهداف سیاسی و اقتصادی، بازآفرینی، افزایش محصولات محلی، مشاغل محلی فرهنگ محلی، ترویج گردشگری و در نتیجه بهبود چهره بین‌المللی آنها تبدیل شده است (هسلاپ^۳ و همکاران، ۲۰۱۰). بنابراین عناصر و ارکان مختلف درگیر در امر ورزش، به‌عنوان عوامل تأثیرگذار بر جامعه امروزی هستند؛ چراکه روزه‌روز نیاز به ورزش بیشتر احساس می‌شود و از اهمیت زیادی برخوردار است. در کل شکی نیست که میان ورزش و نیروهای گوناگون سیاسی تأثیرات متقابلی وجود دارد. بنابراین، باید فهمید که ابعاد سیاسی ورزش و نقش‌ها و تأثیرهای حیاتی این پدیده‌ها چیست، این مهم از طریق توسعه روانشناسی سیاسی امکان‌پذیر می‌باشد، عدم توجه به مقوله مهم روانشناسی سیاسی^۴ در ورزش حرفه‌ای^۵ می‌تواند به کاهش رفتارهای مطلوب سیاسی منجر شود و از این طریق بسیاری از ظرفیت‌های بالقوه ورزش حرفه‌ای کشور را غیرفعال نگاه دارد که آسیبی بزرگ برای تأمین منافع ورزش حرفه‌ای در سطح بین‌المللی به شمار می‌آید (رافعی دهکردی و همکاران، ۱۳۹۹).

در ابتدا روان‌شناسی به عنوان فردی‌ترین رشته علوم انسانی و مقوله‌ای مطرح بود که به حالات روانی افراد کاملاً مجزا از یکدیگر می‌پرداخت، اما به تدریج پیوندی بین روان‌شناسی و علوم سیاسی برقرار شد و چندان پیش‌رفت که برای عده‌ای روان‌شناسی مقوله‌ای صرفاً جمعی یا به‌شدت تحت تأثیر داده‌های سیاسی - اجتماعی قلمداد شد که می‌بایست از نو مورد مطالعه قرار گیرد. اما امروز روان‌شناسی سیاسی به عنوان حوزه‌ای جدید و میان رشته‌ای از علوم اجتماعی با هدف تحلیل رفتارهای سیاسی رهبران، شخصیت‌های سیاسی، گروه‌ها و افراد بر اساس نظریه‌ها و مفاهیم آن به درک عمیق‌تر رفتارهای سیاسی کمک شایانی کرده است (شریعت‌نیا و مطلوبی، ۱۳۹۰). اساساً روان‌شناسی سیاسی ادغام دو رشته روان‌شناسی و علوم سیاسی را می‌کند، گرچه سایر رشته‌ها نیز به رشد این حوزه و خلق آثاری در این زمینه کمک کرده‌اند. روان‌شناسی سیاسی را می‌توان ازدواجی توصیف کرد که مولود آن گفتگویی بسیار ثمربخش است. روان‌شناسی سیاسی توضیح کارهایی است که افراد انجام می‌دهند، از طریق

4. Political Psychology
5. Professional Sport

1. Coakley
2. Humphreys
3. Heslop

ایجاد گروه قدرتمند در سازمان، رفت‌وآمد با افراد قدرتمند در سازمان و لزوم رعایت الزامات اخلاقی می‌باشد؛ با رفتار سیاسی همخوانی دارد. اما استفاده از پایگاه اطلاعات برای استفاده سیاسی در سازمان تأیید نگردید. در همین رابطه یکی از جالب‌ترین واقعیت‌های سیاست در سازمان، ماهیت دو جانبه بودن آن است. این قرارداد کلامی یا غیرکلامی، که «اگر به من کمک کنی به تو کمک خواهم کرد» شالوده پایگاه قدرت سیاسی را تا زمانی شکل می‌دهد که طرفین به طور مستقیم با هم دشمنی نکنند. صاحب‌نظران بر این باورند که رفتارهای سیاسی اکتسابی است و در آغاز ممکن است مغایر با توجیحات رفتاری فرد باشد ولی هنگامی که وی را از این تاکتیک‌ها بر حذر می‌دارند، آنها را به کار خواهد برد (مورهد و گریفین^۵، ترجمه فارسی، ۱۳۹۵). سلاجقه و رستخیز (۱۴۰۰)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین مهارت‌های سیاسی مدیران بر رفتار سیاسی آنها با توجه به نقش میانجی ادراک از فضای سیاسی در دستگاه‌های اجرایی پرداختند، نتایج نشان داد که بین مهارت‌های سیاسی مدیران و رفتار سیاسی آنها رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارند. همچنین بین مهارت‌های سیاسی مدیران و رفتار سیاسی آنها با توجه به نقش میانجی ادراک از فضای سیاسی رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. بین مهارت‌های سیاسی مدیران و ادراک از فضای سیاسی آنها رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین ادراک از فضای سیاسی و رفتار سیاسی مدیران رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. بر این اساس می‌توان گفت مبتنی بر نظریه مینتزبرگ مهارت سیاسی با قدرت رسمی مرتبط است (پرو^۶ و همکاران، ۲۰۱۷) استدلال وی این بود که افراد قبل از درگیر شدن در رفتار سیاسی نیاز به اراده سیاسی و مهارت سیاسی دارند. افرادی که مهارت سیاسی زیادی دارند در مورد ارتباطاتی که با دیگران شکل می‌دهند، کاملاً حسابگر و زیرک هستند، به دیگران اعتماد و اطمینان را القاء می‌کنند که به آنها اجازه می‌دهد چنین سرمایه اجتماعی را به طور مؤثر مدیریت کنند (ون درمات^۷، ۲۰۲۰). همچنین، سیاست‌شناسی پدیده‌ای متعارف و مرسوم در هر سازمانی است به گونه‌ای که رابینز^۸ معتقد است که همه رفتارها در سازمان سیاسی‌اند، اما درباره ماهیت و مرزهای آن شناخت کمی وجود دارد. مدیران نه می‌توانند و نه باید رفتارهای سیاسی را در سازمان از بین ببرند چراکه برخی از این رفتارها کارکردی هستند و

بکاربردن مفاهیم روان‌شناختی و لذا حوزه‌ای مفید و مناسب برای سیاست است و می‌توان آن را در تحلیل مشکلات یا مسائل سیاسی بکار برد. بی تردید روان‌شناسی سیاسی به عنوان شاخه‌ای از روان‌شناسی اجتماعی، علم سیاست را به داده‌های ارزشمند مجهز و سیاست‌شناس را به بررسی تجربی رفتار سیاسی تشویق می‌کند (مفتوح، ۱۳۹۴).

روانشناسی سیاسی از جمله مباحث بین‌رشته‌ای می‌باشد که حوزه‌های علوم روان‌شناسی، علوم اجتماعی و علوم سیاسی را ترکیب نموده است از شاخه‌ای عنوان به سیاسی (مونروی^۱، ۲۰۰۱). روان‌شناسی و مجهز داده‌های ارزشمند به را سیاست اجتماعی، علم روان‌شناسی می‌کند تشویق سیاسی تجربی رفتار به بررسی را سیاست‌شناس (مفتوح، ۱۳۹۴). کارکردهای مطلوب روان‌شناسی سیاسی در بهبود شرایط فردی و اجتماعی سبب گردیده تا این علم کاربرد بسیاری در زمینه‌های مختلف داشته باشد (رابین^۲، ۲۰۲۰). توجه به روان‌شناسی سیاسی به عنوان یک دغدغه و مساله مهم مورد توجه محققان علوم مختلفی قرار گرفته است (بیاتی^۳، ۲۰۱۸). روان‌شناسی سیاسی یک حوزه علمی میان رشته‌ای است که به مطالعه فرآیندهای سیاسی از دیدگاه روان‌شناختی می‌پردازد. روان‌شناسی سیاسی در کلی‌ترین سطح، به اندیشه و رفتار سیاسی افراد در درون اجتماعات سیاسی می‌پردازد. بنابراین پژوهش‌های حوزه روان‌شناسی سیاسی به بررسی رفتار سیاسی در سطح فردی (مانند تصمیم‌گیری) و جمعی (نظیر کنش جمعی)، مربوط می‌شود و فرآیندهای مشارکت سیاسی همگانی (مانند افکار عمومی) و در میان نخبگان سیاسی (مانند روان‌شناسی رهبری) و فرآیندهای رسمی (مانند رای دادن) و غیر رسمی (مانند مشارکت اجتماعی) را مطالعه می‌کند (هیزیل سایار^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش متعددی در حوزه‌های وابسته به روان‌شناسی سیاسی ورزش در داخل و خارج کشور انجام گردیده است که در ادامه به برخی از آنها پرداخته می‌شود. علوی و دوستی (۱۴۰۱) در پژوهشی به طراحی الگوی رفتار سیاسی در تصمیم‌گیری راهبردی مدیران ورزش ایران پرداختند، نتایج نشان داد ساختار رفتار سیاسی بر تصمیم‌گیری راهبردی تأثیرگذار نیست. با توجه به این نتیجه؛ ابعاد رفتار سازمانی که شامل رفتارهای غیراصولی با همکاران، رفتارهای خود خدمتی در سازمان، استفاده از گروه حامیان برای خود، مورد ستایش قرار گرفتن،

5. Mourhead & Griffin
6. Perrewé
7. Vandermaat
8. Rabins

1. Monroe
2. Rabin
3. Beattie
4. Hizli Sayar

مطرح شده در حوزه ورزش و نوع برخورد با آن در مجامع بین‌المللی مطرح می‌باشد. اسپنسر^۴ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی به این نتایج دست یافتند که اگر منابع سیاست‌های ورزشی هدفمند، خلاقانه و صحیح انتخاب شوند و این منابع متناسب با استراتژی‌های سیاسی هر کشور باشد، خروجی‌های آن می‌تواند هم‌راستای خروجی‌های دیپلماتیک مدنظر هر کشور باشد. پترسون و لائوتسن^۵ (۲۰۲۰) در پژوهش خود نشان دادند که چگونه ترجیحات رهبران سیاسی مسلط در بافتارهای تعارض‌آمیز افزایش می‌یابد و پیروان از استعمار رهبران مسلط می‌ترسند و روان‌شناسی سیاسی پیروی نیز دارای مکانیسم‌های اختصاصی برای شناسایی و مقابله با چنین استثماری است. دویبنسکی^۶ (۲۰۱۹) در تحقیق خود نشان دادند که سیاست‌های ورزشی از اشتیاق جهانی به ورزش به عنوان راهی برای عبور از اختلافات زبانی و اجتماعی - فرهنگی استفاده می‌کند و مردم را به هم پیوند می‌دهد. وقایع ورزشی و مبادلات ورزشی باعث افزایش گفتگو و تفاهم فرهنگی بین مردم در سراسر جهان می‌شود. موتیسبا^۷ (۲۰۱۹) در پژوهشی نشان داد که کشور کنیا می‌تواند در مجموعه کامل سیاست‌های ورزشی خود با مشارکت با سایر کشورها و دستیابی به نتایج دیپلماتی عمومی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی بیشتر سرمایه‌گذاری کند. منرز^۸ (۲۰۱۸) در پژوهشی دریافتند که روان‌شناسی سیاسی مستلزم درک ماهیت در هم تنیده احساسات و توهمات، تعامل دوسویه فرآیندهای سیاسی و روان‌شناختی، در بین کارکنان یک سازمان است و به‌کارگیری آن زمینه برای پی بردن به چرایی رفتارها در مناسبات و تصمیمات سیاسی و عمل انجام شده را توصیف و علت‌یابی می‌کند.

مناسبات جنسیتی تعاملات فرهنگی‌ای هستند که پایه و اساس ارتباط میان زنان و مردان را بر پایه درک مشترکی که از زنانه‌گی و مردانه‌گی و همین‌طور نحوه عمل هر فرد بر اساس الگوی جنسیتی از پیش داده شده به او مقرر می‌سازند (پیستر^۹، ۲۰۱۰). این مناسبات در چندین قلمروی اجتماعی برقرارند. در بعضی ممکن است پیشرفت‌هایی به سوی برابری وجود داشته باشد؛ اما بعضی دیگر گره خورده با پدرسالاری و تبعیض هستند. در آفریقای جنوبی قلمروی سیاست پیش به سوی برابری جنسیتی گام برمی‌دارد - به لطف قانون اساسی

می‌توان از آنها برای نیل به هدف‌های سازمان بهره گرفت. فریز و کاکمار^۱ معتقدند سیاست‌شناسی سازمانی رفتارهای استراتژیکی است که برای به حداکثر رساندن منافع شخصی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بنابراین با هدف‌های گروهی یا منافع سایر افراد در تعارض و تناقض است (هوکن^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). بخشی چناری و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود دریافتند که در کشورهای پیشرو در حوزه سیاست‌های ورزشی، در سطح کلان فعالیت‌های بسیاری انجام گرفته است که این فعالیت‌ها در سه دسته نهادهای فعال سیاست‌های ورزشی، اولویت‌های سیاست‌های ورزشی و اقدامات انجام شده برای تقویت این دیپلماتی طبقه‌بندی شدند. نتایج پژوهش حمیدی و همکاران (۱۳۹۸) حاکی از وضعیت بحرانی در حوزه‌های «سازمان متولی» و «سیاست‌ها و برنامه‌های» کشور در حوزه دیپلماتی ورزش است. بخشی چناری و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهش خود دریافتند که بازیابی و بازنگری آئین‌نامه‌های اجرایی نهادهای ورزشی (وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک و...)، برگزاری جلسات هماهنگی بین وزارت ورزش و وزارت خارجه به عنوان متولیان اصلی سیاست‌های ورزشی، آموزش مدیران سیاسی - ورزشی کشور با اصول اولیه تعاملات بین‌المللی در سطح جهانی، تدوین و اجرای یک برنامه جامع و علمی در جهت گسترش و ارتقای سیاست‌های ورزشی، تعریف و تبیین مفهوم سیاست‌های ورزشی به دستگاه‌ها و نهادهای دولتی فعال در حوزه دیپلماتی عمومی، راهکارهای مهم در توانمندسازی و تقویت سیاست‌های ورزشی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران از دیدگاه نخبگان است. پیمان‌فر و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان تبیین دیپلماتی ورزشی با استفاده از الگوی پارادایمی: مطالعه - ای کیفی، دریافتند که برنامه‌محوری و شناخت سیاست‌های ورزشی پیامدهای عمده‌ای در توسعه جامعه‌شناسی سیاسی، سیاست خارجی و توسعه ورزش کشورها در ابعاد مختلف در بر خواهد داشت.

تمیر و همکاران^۳ (۲۰۲۳)، در پژوهشی دریافتند، ورزش در عصر مدرن هم کسب‌وکار است و هم سیاست و یک سلاح استراتژیکی و تاکتیکی با ارزش است. که باید در نوع رفتارهای سیاسی به‌کار گرفته شده در ورزش به بررسی پرداخته شود و در زمینه ورزشی تنها موفقیت اندازه‌گیری نمی‌شود، بلکه موارد مهم دیگری از جمله نوع برخورد با مسائل

6. Dubinsky
7. Mutisya, Mary Mwangeli
8. Manners
9. Pfister

1. Freeze & Kakmar
2. Hoekman
3. Tamir et al
4. Spencer
5. Petersen & Laustsen

جو رسانه‌ای عمل کند و در راستای معرفی فرهنگ و هویت ایرانی به گونه‌ای مطلوب به جهان به کار رود. این در حالی است که عدم تحقیقات جامع در این حوزه و نبود شواهد کافی در این خصوص سبب گردیده است تا ابعاد اجتماعی روانشناسی سیاسی به‌عنوان یک مسئله مهم در ورزش چندان مورد توجه قرار نگیرد. بهبود روانشناسی سیاسی می‌تواند منجر به ایجاد رفتارهای سیاسی مطلوب گردد و در نتیجه چارچوب مناسبی در جهت بهبود وضعیت سیاسی و روانشناسی حاکم بر افراد و گروه‌ها را فراهم خواهد نمود. ارتقا سطح روانشناسی سیاسی در ورزش می‌تواند در بهبود وضعیت اجتماعی، روان‌شناختی و سیاسی ارکان ورزش از جمله ورزشکاران، مربیان، داوران، مدیران و حتی تماشاگران کمک بسیاری نماید. ابهام در روند توسعه و اجرایی نمودن روانشناسی سیاسی سبب گردیده است تا امروزه کاربرد جدی از روانشناسی سیاسی در ورزش و استفاده از ظرفیت‌های آن وجود نداشته باشد. با این توجه مشخص می‌گردد که خلأ تحقیقاتی در این خصوص وجود دارد که این خلأ سبب گردیده است تا ابهامات علمی و عملی در این خصوص وجود داشته باشد. بر این مبنا، هدف از این پژوهش بررسی تبیین مدل عوامل اجتماعی موثر بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش ایران می‌باشد.

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و با توجه به اهداف و روش گردآوری داده‌ها از نوع پژوهش‌های توصیفی-همبستگی بود؛ که به شکل میدانی انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش کلیه متخصصین و خبرگان حوزه روانشناسی، حوزه علوم اجتماعی، حوزه علوم سیاسی، خبرگان حوزه مدیریت ورزشی (مدیران اداره کل‌های ورزش و جوانان و سازمان‌های ورزشی)، ارکان ورزش (وزارت ورزش، مدیران، مربیان، ورزشکاران و داوران ورزشی) و اساتید و محققین دانشگاهی که در حوزه تخصصی روانشناسی سیاسی ورزش فعالیت داشتند. نمونه آماری بر اساس تعداد قابل کفایت جهت مدل‌سازی در نرم‌افزار PLS به میزان ۱۰ تا ۲۰ برابر ابعاد ترسیم شده در مدل مفهومی برآورد شد. حداقل حجم نمونه آماری به تعداد قابل کفایت بر اساس تعداد مجموع متغیر پنهان ۳۷۵ نفر تعیین شده است، به عبارتی بابت هر متغیر پنهان ۱۵ نفر به‌عنوان نمونه آماری مشخص گردید. روش توزیع و نمونه‌گیری به صورت هدفمند در دسترس بر

و مجموعه حقوق مدنی- و سطح مطلوبی از مساوات سیاسی میان زنان و مردان در سطح مناصب سیاسی محلی و ملی برقرار است. با این وجود اما شکافی میان سیاست در سطوح کلان آن و تجربیات فردی در سطح خرد برقرار است؛ چرا که سیاست‌های ملی هنوز به‌طور کافی به ایجاد برابری در سطح گروه‌های کوچک‌تر و همچنین سطح فردی منجر نشده‌اند. این مساله را می‌توان از لحاظ سختی که به دور تسلط کامل مردان در عرصه عمومی ورزش و همچنین حوزه خصوصی خانه‌ها کشیده است دید. ورزش می‌تواند کلیشه‌های جنسیتی را تقویت کرده و دسترسی به قدرت و منابع را برای زنان محدود سازد. با این وجود می‌تواند محملی باشد برای مطرح کردن نابرابری جنسیتی که در سطح جامعه وجود دارد. (شالاباو^۱ و همکاران، ۲۰۱۳). به عنوان نمونه‌ای از جامعه‌ای بزرگ‌تر، آکادمیسین‌ها نشان داده‌اند که ورزش زنان در آفریقا چگونه تحت‌تاثیر زمینه‌های سیاسی ملی و محلی قرار گرفته و توامان واکنشی به آن است. همچنین به شکل همزمان ورزش زنان مشخصات مهم یک جامعه را پررنگ می‌سازد (بویچی^۲ و همکاران، ۲۰۱۴). ورزش حامل بسیاری از دلالت‌های مفهومی جنسیت‌زده و یکی از سنگرهای هژمونی مذکربوده‌گی است. مردان اکثریت جایگاه‌های قدرت را در ساختارهای ورزشی به‌دست دارند، ورزش به ارائه تصویری ایده‌آل از سلطه‌جویی مردانه گرایش دارد و زنان عموماً دسترسی محدودی به فرصت‌ها و منابع در این حوزه دارند (آرکاس^۳ و همکاران، ۲۰۲۱) ساختارهای ورزش در سطح جهانی به‌شدت تبعیض‌آمیز به نفع عضویت مردان بنا شده‌اند؛ به شکلی که مردان پست‌های مدیریتی، مناصب مربی‌گری و دریافت کمک‌هزینه‌ها را تحت سلطه خویش دارند (پیستر، ۲۰۱۰؛ شالاباو و همکاران، ۲۰۱۳).

دیپلماسی داخلی نیازمند تعاملی عقل‌گرا و واقعی با دیپلماسی خارجی است تا از موفقیت نسبی برخوردار باشد. بر همین اساس، آنچه در دیپلماسی خارجی حاکمیت می‌یابد به معنای این نیست که خارج از محدوده‌های داخلی و ملی است. این دو در فضای جدید روابط بین‌الملل در تعامل دائمی در همه سطوح می‌باشد و عدم درک این واقعیت رسانه‌ها را دچار نوعی سردرگمی و درگیر شدن در وضعیت متناقض می‌کند. بر همین اساس، با توجه به بازنمایی سوگیرانه رسانه‌های غربی از ایران به عنوان کشوری که برخی اهداف و سیاست‌های آن در تقابل با برخی ارزش‌های جهانی قرار دارد، تاکید بر دیپلماسی ورزشی می‌تواند به عنوان ابزاری نیرومند در جهت خنثی سازی این

3. Arcas

1. Chalabaev

2. Boiché

ارزشی) استفاده شد. همچنین پرسشنامه حاضر به صورت انعکاسی طراحی شده بود؛ که در این پژوهش ضرایب آلفای کرونباخ آن با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ محاسبه شد و پرسشنامه از پایایی $\alpha=0/91$ برخوردار بود. سپس پایایی و روایی سازه به صورت مراحل گزارش شده در قسمت یافته‌ها با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس^۱ تأیید گردید. جهت تحلیل یافته‌ها از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری در دو بخش تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم سازه سه متغیر و تحلیل مسیر بین آن‌ها استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش توصیفی، برخی از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آزمودنی‌های تحقیق نشان داده شده است. در جدول (۱)، تعداد فراوانی و درصد جنسیت، تحصیلات، شغل، سابقه و سن نمونه‌های پژوهش به تفکیک آورده شده است.

حسب تجارب و تخصص افراد در حوزه روانشناسی سیاسی ورزش بود. پرسشنامه‌ها حاضر بین ۴۵۰ نفر توزیع گردید و در نهایت ۳۹۰ پرسشنامه جمع‌آوری شد که از این تعداد ۳۷۵ پرسشنامه به طور کامل تکمیل شده بود و با توجه به این تعداد پرسشنامه تکمیل شده نرخ بازگشت آماری پرسشنامه‌ها معادل ۸۳٪ بود که مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. ابزار اصلی پژوهش پرسشنامه محقق ساخته بود که بر مبنای دو مرحله مطالعه کتابخانه‌ای و مصاحبه تدوین گردید. مطالعه کتابخانه‌ای به صورت نظامند و چارچوب‌دار مبتنی بر سؤالات اساسی پژوهشی و با استفاده از منابع علمی (کتاب، مقالات)، منابع رسانه‌ای و اسناد اجرایی سازمان‌های مرتبط با حوزه تخصصی تحقیق صورت گرفت. مصاحبه به صورت اکتشافی نیمه هدایت‌شده با صاحب‌نظران و کارشناسان، حوزه علوم اجتماعی روانشناسی سیاسی حرفه‌ای کشور بود (۹ نفر). از مطالعه کتابخانه‌ای و مصاحبه جهت شناسایی مؤلفه‌ها و متغیرها، تکمیل چارچوب نظری، طراحی مدل مفهومی و ساخت پرسشنامه استفاده شد. پرسشنامه پژوهش شامل ۲۵ بعد و ۱۲۵ گویه بود که جهت سنجش گویه‌های آن از طیف لیکرت (مقیاس پنج

جدول ۱. توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد شرکت‌کننده در پژوهش

Table 1. Description of the demographic characteristics of the people participating in the research

متغیر Variable	فراوانی N Abundance	درصد فراوانی Abundance percentage
جنسیت	مرد	۲۷۰
	زن	۱۰۵
تحصیلات	کارشناسی و پایین‌تر	۱۰۵
	کارشناسی ارشد	۱۹۵
	دکتری	۷۵
شغل	کارشناسان و خبرگان حوزه تحقیق	۹۱
	اساتید و محققین دانشگاهی	۱۶۸
	ارکان اجرایی ورزش حرفه‌ای	۵۶
	سازمان‌های ورزشی و ادارات ورزش و جوانان	۶۰
سابقه	۱ تا ۵ سال	۱۰۲
	۶ تا ۱۰ سال	۶۴
	۱۱ تا ۱۵ سال	۸۰
	بالاتر از ۱۶ سال	۱۲۹
سن	میانگین	۳۹/۳۳
	انحراف معیار	۸/۰۷

نرمال است در نتیجه برای بررسی ارتباط فرضیه‌های آماری از روش مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار PLS استفاده شود.

نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نشان داد که سطح معنی‌داری تمام مؤلفه‌ها کمتر از $\alpha=0/05$ می‌باشد، لذا توزیع تمام داده‌ها غیر

1. Smart PLS

فصلنامه مطالعات روان‌شناسی ورزشی، بهار ۱۴۰۳، دوره ۱۳، شماره ۴۷

برازش مدل ساختاری: با استفاده از معیارهای ضریب معنادار (T-values)، ضریب تعیین (R^2) و ضریب قدرت پیش‌بینی (Q^2)، برازش مدل ساختاری، مورد ارزیابی قرار گرفت. در ابتدا جهت بررسی رابطه بین سازه‌ها در مدل از T-values استفاده شد (اگر مقدار آن از $1/96$ بیشتر باشد، نشان از صحت رابطه بین سازه‌ها و تأیید فرضیه‌ها در سطح اطمینان ۹۵٪ است). اکثر مسیرهای روابط بین مؤلفه‌های پژوهش و همچنین گویه‌ها با هر یک از عامل‌های خود بزرگ‌تر از $1/96$ و معنی‌دار بودند که حاکی از پیش‌بینی صحیح روابط مدل پژوهشی است. R^2 معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل‌سازی معادلات ساختاری به کار می‌رود و نشان از تأثیری دارد که یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا می‌گذارد. مقدار R^2 تنها برای سازه‌های درون‌زای (وابسته) مدل، محاسبه می‌گردد و در مورد سازه‌های برون‌زا، مقدار این معیار صفر است. میزان R^2 از صفر تا یک متغیر است و نشان‌دهنده برازش مدل ساختاری در سه سطح ضعیف ($0/19$)، متوسط ($0/33$) و قوی ($0/67$) است. در این پژوهش میزان R^2 تمامی متغیرهای پژوهش بسیار بالاتر از $0/33$ و در محدوده $0/67$ یا بزرگ‌تر از آن بود و این بدین معنی است که مدل ساختاری پژوهش دارای برازش قوی است.

روایی مدل اندازه‌گیری: جهت سنجش برازش مدل اندازه‌گیری؛ از پایایی شاخص، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده گردید. پایایی شاخص برای سنجش پایایی درونی، شامل سه معیار ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی است. بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه، محاسبه و مقدار مناسب آن برابر و یا بیشتر از $0/4$ می‌باشد. سنجش‌های که بارهای عاملی کمتر از $0/4$ بودند از مدل پژوهش حذف گردید و در ادامه، تجزیه و تحلیل پژوهش بر اساس سؤال‌های تأیید شده صورت گرفته است. روایی همگرا با استفاده از معیار متوسط واریانس استخراج شده (AVE)^۱ ارزیابی شده است. جهت بررسی روایی واگرای مدل اندازه‌گیری، از دو ماتریس روایی همبستگی متغیر لاتنت^۲ و معیار فروئل و لاکر^۳ استفاده شد. در این پژوهش مشخص می‌شود که همبستگی هر سازه با خودش بیشتر از همبستگی آن سازه با سایر سازه‌ها است. در نتیجه روایی واگرای مدل، مورد تأیید قرار می‌گیرد. همچنین تمامی متغیرها دارای مقدار آلفای کرونباخ بالای $0/70$ و پایایی ترکیبی بالای $0/80$ بودند که نشان‌دهنده این است که مدل دارای پایایی (چه از نظر آلفای کرونباخ و چه از لحاظ پایایی ترکیبی) مناسبی است.

جدول ۲. خلاصه شاخص‌های مربوط به مدل تحقیق

Table 2. Summary of indicators related to the research model

R2	آلفای کرونباخ Cronbach's alpha	CR	AVE	ابعاد Dimensions
۰/۸۶۲۲۱۲	۰/۸۵۶۵۳۱	۰/۸۳۸۱۵۶	۰/۵۱۱۷۴۳	شرایط علی
۰/۸۳۹۰۴۵	۰/۸۲۱۴۸۰	۰/۸۷۹۳۲۱	۰/۶۱۰۰۳۷	شرایط زمینه‌ای
۰/۸۶۲۱۸۹	۰/۸۰۲۴۵۴	۰/۸۲۴۱۳۲	۰/۵۲۶۷۶۰	شرایط مداخله‌گر
۰/۸۴۴۶۰	۰/۸۴۰۱۷۹	۰/۸۳۲۰۱۲	۰/۵۰۳۵۹۱	راهبردها
۰/۸۵۵۹۷۳	۰/۸۴۲۳۶۷	۰/۸۴۱۲۰۱	۰/۵۳۴۳۸۲	پیامدها

با خود تبیین می‌شود. تنها مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان مرتبه اول در محاسبه communalities دخیل هستند. R^2 نیز مقدار میانگین مقادیر R Squares سازه‌های درون‌زای مدل می‌باشد (داوری و رضازاده، ۱۳۹۵). برای محاسبه R^2 باید مقادیر R^2 مربوط به تمامی متغیرهای پنهان درون‌زای مدل اعم از مرتبه اول و مرتبه دوم را مد نظر قرار داد.

$$GOF = \sqrt{\text{communalities} \times \bar{R}^2}$$

به‌منظور برازش مدل کلی (هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری) از معیار GOF^۴ استفاده شد. مقادیر به دست آمده توسط فرمول GOF می‌تواند با سه مقدار ۱، $0/36$ و $0/25$ در سه سطح قوی، متوسط و ضعیف تقسیم‌بندی شوند. در معادله GOF شاخص نشانه میانگین اشتراکی هر سازه می‌باشد که برای بررسی برازش بخش مدل اندازه‌گیری مدل به کار گرفته می‌شود. این معیار نشان می‌دهد که چه مقدار از تغییرپذیری شاخص‌ها (سؤالات)، توسط سازه مرتبط

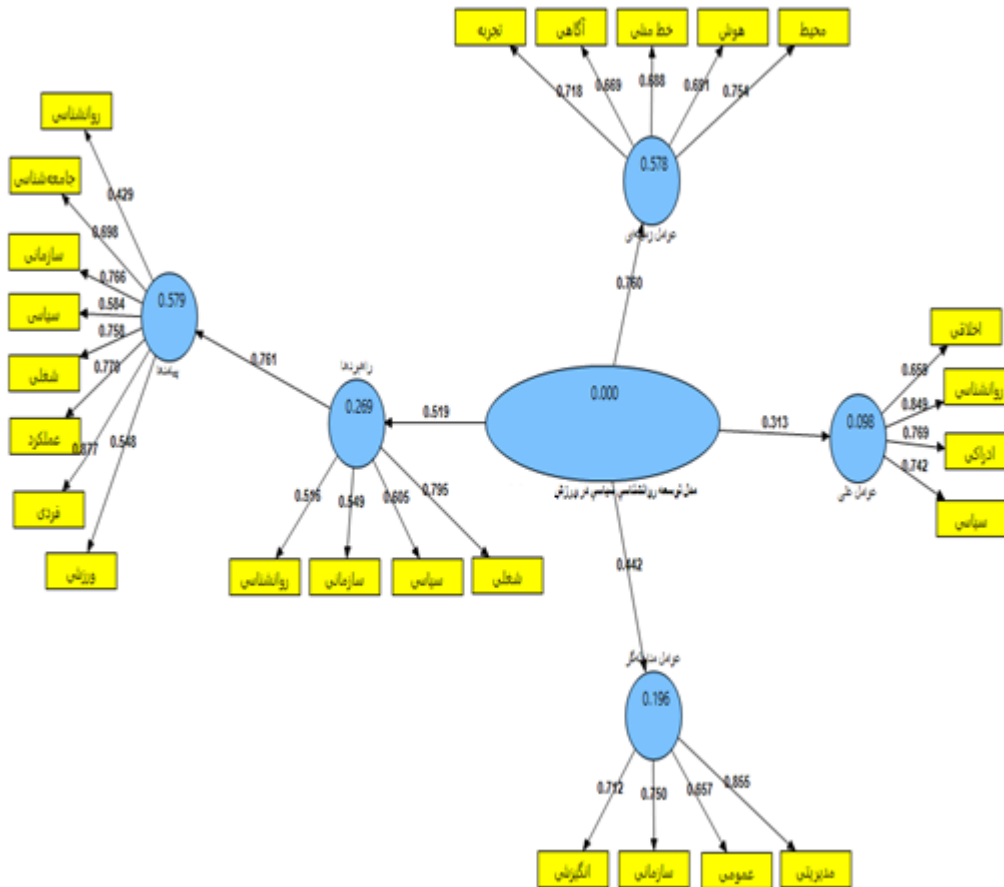
3. Fronleichram & Loker
4. Goodness of Fit

1. Average Variance Extracted
2. Latent Variable Correlation

$$GOF = \sqrt{0/559 \times 0/400} = 594$$

مدل ساختاری: مدل ساختاری نهایی پژوهش پس از تأیید مدل- های اندازه‌گیری و مراحل تأیید برازش در محیط نرم‌افزار به صورت شکل ۱ و جدول ۳ ترسیم و آزمون شد.

با توجه به آن که معیار نامبرده برابر ۰/۵۹۴ می‌باشد بنابراین برازش کلی مدل در حد "بسیار قوی" مورد تأیید قرار می‌گیرد.

شکل ۱- مدل نهایی پژوهش (شامل مقادیر میزان ضریب اثر و ضریب معنی‌داری)

Figure 1: The final research model (including the values of effect coefficient and significance coefficient)

جدول ۳. بررسی برازش مدل اندازه‌گیری با استفاده از حداقل مربعات جزئی (PLS)

Table 3. Examining the fit of the measurement model using partial least squares (PLS)

مقادیر ضرایب (معیناداری)	بار عاملی ضرایب استاندارد (β)	گویه‌ها	مسیرها	مفهوم
۱۰/۸۰۱	۰/۷۱۸	تجربه و تخصص مدیریتی	<---	عوامل زمینه‌ای
۹/۰۶۰	۰/۶۶۹	آگاهی‌های حیاتی	<---	
۹/۹۱۱	۰/۶۸۸	روحیه و خط‌مشی رفتاری	<---	
۱۱/۸۱۸	۰/۶۹۱	هوش و تدبیر مدیریتی	<---	
۱۹/۱۷۲	۰/۷۵۴	محیط زندگی و ویژگی‌های فردی	<---	
۴/۸۵۲	۰/۶۵۸	مهارت‌های (عوامل) اجتماعی	<---	عوامل علی
۲۰/۲۴۰	۰/۸۴۹	مهارت‌های روانشناسی	<---	
۷/۵۴۹	۰/۷۶۹	مهارت‌های ادراکی	<---	
۸/۰۸۴	۰/۷۴۲	مهارت سیاسی و تنش‌های موجود	<---	
۱۲/۲۳۷	۰/۷۵۰	موانع سازمانی	<---	عوامل مداخله‌گر
۷/۲۰۲	۰/۶۵۷	موانع عمومی	<---	
۲۰/۷۹۶	۰/۸۵۵	موانع مدیریتی	<---	
۱۰/۴۵۲	۰/۷۱۲	موانع انگیزشی	<---	
۶/۷۳۵	۰/۶۰۵	راهبردهای سیاسی-اجتماعی	<---	راهبردها
۲۱/۴۶۱	۰/۷۹۵	راهبردهای شغلی	<---	
۵/۲۸۷	۰/۵۱۶	راهبردهای روانشناسی	<---	
۴/۹۲۶	۰/۵۴۹	راهبردهای سازمانی	<---	
۱۴/۰۳۴	۰/۷۷۰	پیامد عملکردی	<---	پیامدها
۱۰/۳۰۰	۰/۷۵۸	پیامد شغلی	<---	
۴/۸۲۴	۰/۵۴۸	پیامدهای ورزشی	<---	
۱۱/۸۴۹	۰/۶۹۸	پیامدهای جامعه‌پذیری سیاسی	<---	
۴/۲۷۴	۰/۴۲۹	پیامدهای روانشناسی	<---	
۴۶/۷۸۶	۰/۸۷۷	پیامد فردی و اجتماعی	<---	
۲۳/۱۲۱	۰/۷۶۶	پیامد سازمانی	<---	
۹/۰۸۳	۰/۵۸۴	پیامد سیاسی	<---	

پیامدهای ابعاد اجتماعی توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش دارد و حدود ۷۷ درصد آن را تبیین می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش تبیین مدل ابعاد اجتماعی موثر بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش بود. یکی از نوآوری‌های مهم این پژوهش بررسی نسبتاً جامع از همه مراحل توسعه روانشناسی سیاسی و بررسی ابعاد و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن است. از طرفی انجام پژوهش حاضر می‌تواند در جهت رفع خلأ مطالعاتی در این حوزه کمک

بر اساس شکل ۱ و جدول ۳ مشخص شد در زمینه توسعه ابعاد و عوامل روانشناسی سیاسی ورزش حرفه‌ای، ابعاد راهبردها بر پیامدها با مقدار ($\beta=۰/۷۶۱$) بیشترین تاثیر و شرایط علی بر پدیده اصلی با مقدار ($\beta=۰/۳۱۳$)، شرایط زمینه‌ای بر پدیده اصلی با مقدار ($\beta=۰/۷۶۰$)، پدیده اصلی بر راهبردها با مقدار ($\beta=۰/۵۱۹$) و شرایط مداخله‌گر بر پدیده اصلی با مقدار ($\beta=۰/۴۴۹$)، دارای نقش مستقیم و معنی‌داری در تبیین ابعاد و عوامل موثر بر توسعه روانشناسی سیاسی ورزش در ایران می‌باشند. در تحلیل مسیر همچنین مشخص شد عوامل راهبردها به‌طور مستقیم اثر مثبت، مستقیم و معنی‌داری بر

بسیاری نماید و شواهد کافی در خصوص توسعه روان‌شناسی سیاسی در ورزش را ایجاد نماید.

امروزه، روانشناسی سیاسی به عنوان حوزه‌ای جدید و میان رشته‌ای از علوم اجتماعی با هدف تحلیل رفتارهای سیاسی رهبران، شخصیت‌های سیاسی، گروه‌ها و افراد بر اساس نظریه‌ها و مفاهیم آن به درک عمیق‌تر رفتارهای سیاسی کمک شایانی کرده است. بر اساس مطالعات انجام شده می‌توان تمام نظریه‌های روانشناسی سیاسی را به دو دسته عمده تقسیم کرد. یکی نظریه‌هایی که بر فرد و نقش او تأکید دارند و دیگری نظریه‌هایی که روانشناسی را در قالب جمعی به کار می‌گیرند (عبدی و همکاران، ۱۳۹۹). نتایج پژوهش حاضر نشان داد، تمامی ابعاد و عوامل اجتماعی شناسایی شده شامل شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش ایران تأثیر معناداری دارد. در این بین راهبردها بر پیامدها با مقدار $(\beta=0/761)$ بیشترین تأثیر و شرایط علی بر پدیده اصلی با مقدار $(\beta=0/313)$ ، شرایط زمینه‌ای بر پدیده اصلی با مقدار $(\beta=0/519)$ و شرایط مداخله‌گر بر پدیده اصلی با مقدار $(\beta=0/449)$ ، اثر معناداری را بر الگوی توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش ایران داشتند.

ابعاد و عوامل اجتماعی تأثیرگذار بر توسعه روانشناسی سیاسی ورزش در ایران، عواملی هستند که بر بروز پدیده مرکزی تأثیر می‌گذارند، عوامل و شرایط علی تأثیرگذار مشتمل بر چهار مفهوم اصلی؛ مهارت‌های اجتماعی، مهارت‌های روانشناسی، مهارت‌های ادراکی و مهارت سیاسی و تنش‌های موجود می‌باشد، مهارت‌های اجتماعی و مهارت‌های روانشناسی ویژگی‌های اساسی شخصیت و رفتار سیاسی مانند اعتماد، احترام، عدالت، هوشیاری اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، انصاف، مراقبت و شهروندی را ایجاد می‌کنند. این ویژگی‌ها کمک می‌کند تا یک قطب‌نمای اخلاقی درونی بسازیم، و اجازه می‌دهد تا در تفکر و رفتار سیاسی ورزشی و در نتیجه صلاحیت اجتماعی، انتخاب‌های خوبی ایجاد شود. همچنین مهارت‌های ادراکی و سیاسی توانایی شبکه‌سازی، برنامه‌ریزی و سازماندهی موقعیت‌های پیچیده پیش‌رو و توانایی توسعه‌دادن و راه‌حل‌های مربوط به شرایط سیاسی محیط ورزش، محیط فیزیکی ورزش، ایجاد شفافیت اجتماعی - سیاسی، چیرگی سیاسی و عدم سیاست سطح بالا، ایده‌ها و موضوعات را فراهم می‌کنند. سلاجقه و رستخیز (۱۴۰۰)، در پژوهشی نتایج نشان دادند که بین مهارت‌های اجتماعی - سیاسی مدیران و رفتار سیاسی

آن‌ها رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارند. همچنین بین مهارت‌های سیاسی مدیران و رفتار سیاسی آن‌ها با توجه به نقش میانجی ادراک از فضای سیاسی رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. بین مهارت‌های سیاسی مدیران و ادراک از فضای سیاسی آن‌ها رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. همچنین بین ادراک از فضای سیاسی و رفتار سیاسی مدیران رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. کشاورز و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی طیف نتایج نشان داد که، شش عامل اجتماعی و فرهنگی، مدیریتی، ارتباطی، اقتصادی، حرفه‌ای، شغلی و سیاسی به‌عنوان مؤلفه‌های مؤثر بر رفتار ذی‌نفعان در تصاحب کرسی - های بین‌المللی ورزشی در مجامع بین‌المللی نقش دارند. فریز^۱ و همکاران (۲۰۱۷) مهارت سیاسی را یک مشخصه فردی می‌دانند که برای توصیف مؤثر رفتار سیاسی به‌منظور به دست آوردن یا توسعه قدرت ساختاری تعیین شده به کار گرفته می‌شود. به نظر آن‌ها قدرت، اعمال نفوذ را منعکس می‌کند، سیاست‌ها راهبردهایی هستند که برای ایجاد یا به دست آوردن قدرت استفاده می‌شود و مهارت سیاسی مجموعه مهارت‌هایی را برای به کار بردن مؤثر منابع و اجرای رفتار سیاسی فراهم می‌کند. درواقع روانشناسی سیاسی به گونه‌ای توانایی درک مؤثر دیگران و موقعیت‌ها در کار و استفاده از چنین دانشی برای نفوذ در دیگران برای عمل به شیوه‌ای که اهداف فردی یا سازمانی را افزایش می‌دهد، می‌باشد. ولی استفاده از رفتار دیگران در قلب رفتار سیاسی قرار دارد. به‌بیان‌دیگر استفاده سیاسی از دیگران می‌تواند بر اساس قدرت یا نفوذ باشد و در نتیجه مثبت یا منفی خواهد بود، چهار شکل استفاده از دیگران عبارت است از ایجاد انگیزه، تشویق، ایجاد الزام اخلاقی و سرکوب می‌باشد و در این میان تشویق ملایم‌ترین و سرکوب خشن‌ترین شکل آن‌ها است. در ارتباط با ظرفیت سیاسی بحث مهارت‌های اجتماعی - سیاسی مطرح می‌شود که هم ذاتی است و هم اکتسابی، بنابراین افراد می‌توانند از راه ارتقای مهارت‌های سیاسی و اجتماعی خود و همچنین قدرت و نفوذ خود را در سازمان افزایش دهند و به هدف‌های مورد نیاز خود دست یابند.

عوامل زمینه‌ساز در توسعه ابعاد اجتماعی مؤثر بر روانشناسی سیاسی در ورزش ایران، عواملی محیطی خاصی هستند که بر راهبردها تأثیر می‌گذارند که مشتمل بر پنج مفهوم اصلی؛ تجربه و تخصص مدیریتی، آگاهی‌های حیاتی، روحیه و خطامشی رفتاری، هوش و تدبیر مدیریتی و محیط زندگی و ویژگی‌های فردی می‌باشد. سازمانی اگر دچار بحران شود، ابتدا مدیر باید پاسخگو باشد و بعد کارکنان، از اینرو برای

سازمانی، موانع عمومی، موانع مدیریتی و موانع انگیزشی می‌باشد. موانع سازمانی و مدیریتی شامل شرایط بی‌ثباتی و عدم اطمینان، دور شدن از اهداف سازمانی، فقدان آینده‌پژوهی در سازمان، ابهام در نظارت و ارزیابی عملکرد، عدم تمرکز در تصمیم‌گیری‌های کلان، دستکاری و تحریف اطلاعات، نبود ثبات شغلی و جایگاهی در توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش می‌باشد. با توجه به اهمیت فراوان موانع مدیریتی در سازمان‌ها، برای مدیران بسیار مهم است که پدیده‌های خاصی را که به صورت مانع بر جریان سالم توسعه روانشناسی سیاسی اثر می‌گذارند و آن را دچار کندگی و پیچیدگی و یا اصولاً مسدود می‌کنند، شناخته و در رفع آن بکوشند. عوامل انگیزشی شامل مقوله‌هایی مانند ارتقای علاقه به گسترش روان‌شناسی سیاسی در میان مدیران و کارکنان سازمان‌های ورزشی، شناخت ظرفیت‌های روان‌شناسی سیاسی در ورزش، دادن مشوق‌های شغلی جهت ارتقای عملکرد در خصوص ابعاد اجتماعی روان‌شناسی سیاسی و ایجاد بستر جهت دستیابی به قدرت به واسطه روان‌شناسی سیاسی در ورزش است. توجه به عوامل انگیزشی سبب می‌گردد تا ضرورت و دغدغه توسعه روان‌شناسی سیاسی در ورزش ایجاد گردد و این احساس ضرورت و دغدغه می‌تواند زمینه ایجاد فعالیت‌های اجرایی در حوزه ورزش در راستای توسعه عوامل اجتماعی روان‌شناسی سیاسی را فراهم نماید. توفیقی (۱۳۹۰)، در مطالعه‌ای نشان داد که بی‌ثباتی مدیریت، اختلاف دیدگاه‌های سیاسی و جناحی، غرض‌ورزی شخصی در کنار بی‌تدبیری مدیران یا بی‌اطلاعی از نقش دیپلماسی در توفیقات ورزشی و نیز نبود لابی‌های موثر در سطوح بین‌المللی و عدم حمایت از افراد صاحب کرسی از جمله عوامل از دست دادن کرسی‌های موجود بین‌المللی ورزش ذکر کرد. روانشناسی سیاسی سهم بسیار مهمی در فهم سیاست دارد و گستره درک ما را افزایش می‌دهد. علم سیاست را از بخش ناهشیار و نیز عوامل غیرمنطقی قالب‌پذیری رفتار بشر مطلع می‌سازد و کاملاً آشکار می‌سازد که انسان باوجود اینکه از عقل و منطق برخوردار است، در اغلب موارد، بدون سنجش و تأمل رفتار می‌کند (به نقل از فانی و همکاران، ۱۳۹۳). ترک‌زاده و فریدونی (۱۳۹۷)، در پژوهشی نشان می‌دهند میان شیوع انواع جو سازمانی و میزان شیوع رفتارهای سیاسی سازمانی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از دیدگاه کارمندان، جو داخلی و منطقی به‌طور مثبت و معناداری رفتارهای سیاسی سازمانی (بازی‌های سیاسی، بازی‌های قدرت و تاکتیک‌های سیاسی) را پیش‌بینی می‌کند. جو گروهی به‌گونه‌ای مثبت و معنادار، بازی‌های سیاسی و تاکتیک‌های سیاسی را و به‌طور منفی و معنادار، بازی‌های قدرت را پیش‌بینی می‌کند.

این مهم باید بر رفتارهای سازمانی حاکم بر محیط خود کنترل داشته باشند، چراکه نقطه آغازین مدیریت درست در جهت رسیدن به اهداف سازمان است. به همین دلیل شناخت عوامل ویژگی‌های فردی، آگاهی‌های حیاتی، روحیه و خطمشی رفتاری، هوش و تدبیر مدیریت و متغیرهای سازمانی از جمله رفتارهای روانشناسی سیاسی اهمیت بسزایی دارد. در خصوص اهمیت رفتار سیاسی کارکنان و تجربه و تخصص مدیریتی می‌توان راهکارهایی را ارائه داد و مدیران و کارکنان را به تقویت این نوع رفتارها تشویق کرد تا بتوانند با توجه به گسترش آن در سازمان موانع را از سر راه بردارند. ارائه این الگو در خصوص رفتار سیاسی در سازمان‌های ورزشی که از پویایی و حساسیت بالایی برخوردارند، می‌تواند راهگشایی باشد برای حل مشکلات سازمان‌های ورزشی که گاهاً نشأت گرفته از کاربرد نادرست تصمیمات راهبردی یا رفتارهای سیاسی کارکنان است. رویارویی با موانع و مشکلات سر راه سازمان‌های ورزشی توسط مدیران با مدیریت رفتار سیاسی و اتخاذ تصمیماتی برخاسته از رفتار سیاسی کارکنان را می‌توان حضور رفتاری جدید در سازمان‌های ورزشی دانست. شیخی‌نژاد (۱۳۹۲) در پژوهش خود نشان داد عوامل فردی (شامل ماکیاولگرایی، خودنظارتی و کانون کنترل)، عوامل شغلی / کاری (شامل استقلال، بازخورد، تنوع مهارت و ارتباط با مدیر) و عوامل سازمانی (شامل تمرکز، رسمیت، عدالت رویه‌ای و مشارکت در تصمیم‌گیری) به‌عنوان پیش‌بین‌های مهم رفتار سیاسی می‌باشند. رفتار سیاسی از خود و اعمال قدرت و نفوذ را ظرفیت سیاسی می‌نامند، برخی بیان می‌دارند که ظرفیت سیاسی یک شخص می‌تواند منشأ اقدام رفتار سیاسی باشد، هرچند که سبک قدرت و نفوذ متفاوت‌اند، درواقع هدف پژوهشی فلسفه‌ی سیاسی این است که بتواند شرایط زندگی سیاسی را از راه‌های مختلف روانشناسی اجتماعی و فردی توصیف، تبیین و تا اندازه‌ای پیش‌بینی کند. به‌عبارتی دیگر، کاربرد نظری روش‌های تکامل یافته‌تر در درون رشته‌ی روانشناسی اجتماعی در جهت مطالعه و پژوهش در مورد موضوعاتی از قبیل روندهای سیاسی، انگیزه‌ها، رفتارها، شرایط روحی و احساسی، شرایط فشار و اضطراب و شیوه‌ی رهبری است. روانشناسی سیاسی رفتار سیاسی را برون‌ریزی دغدغه‌های شخصی در عرصه عمومی و نیز هر نوع فعالیت طرح‌ریزی شده برای رسیدن به برخی اهداف و فعالیت‌های سیاسی که افراد به آن مشغول‌اند. عوامل مداخله‌گر در توسعه ابعاد اجتماعی موثر بر روانشناسی سیاسی در ورزش، عواملی محیطی عمومی هستند که بر راهبردها تأثیرات محدودکننده می‌گذارند که مشتمل بر چهار مفهوم اصلی؛ موانع

نمی‌شود، بلکه موارد مهم دیگری از جمله نوع برخورد با مسائل مطرح شده در حوزه ورزش و نوع برخورد با آن در مجامع بین‌المللی مطرح می‌باشد. چرا که مهارت سیاسی مجموعه مهارت‌هایی را برای به کار بردن مؤثر منابع و اجرای رفتار سیاسی فراهم می‌کند، مهارت سیاسی توانایی درک مؤثر دیگران و موقعیت‌ها در کار و استفاده از چنین دانشی برای نفوذ در دیگران برای عمل به شیوه‌ای که اهداف فردی یا سازمانی را افزایش می‌دهد، می‌باشد.

امروزه دیگر یک عملکرد مناسب هدف نهایی سازمان‌ها نیست بلکه هدف اصلی توسعه پایدار و مداوم می‌باشد. از این‌رو راهبردهای توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش در نهایت باید منجر به توسعه پایدار در این زمینه شود. از دیدگاه افراد شرکت‌کننده در تحقیق، شایسته سالاری، عدالت اجتماعی، ارتقا کیفیت عملکرد، توانایی مدیریت بحران، افزایش سرعت عمل در تصمیم‌گیری، توانایی کارآفرینی و اشتغال‌زایی، توسعه مهارت روانی ورزشکاران، نمونه و الگو بودن، خلاقیت و نوآوری، گذشت و بخشش، عدالت محوری، حفظ‌کننده کرامت انسانی، تقویت هویت ملی و توسعه خردمندی سیاسی روانشناسی، سبب توسعه پایدار در این زمینه می‌گردد. به دنبال توسعه و گسترش ابعاد و عوامل روانشناسی سیاسی در ورزش در کشور شاهد پیامدهای توانایی حل مسئله، تقویت مهارت‌های تفویض اختیار، توانایی مدیریت زمان، رضایت شغلی، توانایی حل تعارض، ترویج و زمینه‌سازی برای توسعه روابط بین‌المللی، معرفی سیاست‌های خارجی کشور، تسهیل بااروهای سیاسی در ورزش، نظریه پرداز و فرضیه‌سازی درباره ماهیت سیاست در ورزش، شکل‌دهی مثبت افکار عمومی، تصویرسازی مثبت در سطح بین‌المللی و افزایش تفاهم‌نامه‌های بین‌المللی و غیره خواهیم بود.

نتایج این پژوهش می‌تواند راهگشایی باشد برای تصمیم‌گیری‌های راهبردی مدیران سازمان‌های ورزشی که گاه‌آ‌نشأت گرفته از نزدیک شدن به کانون قدرت‌های سیاسی می‌باشد. سیاست و رفتار سیاسی فقط مخصوص سیاست‌مداران نیست. این نکته‌ی سخت و شاید تلخ را هر کس که مدت کوتاهی در یک سازمان و حتی در یک کسب و کار کوچک فعالیت کرده باشد، با تمام وجود درک کرده است. سازمان‌ها معمولاً محیط‌هایی سیاسی هستند. به طور کلی، بر اساس نتایج به دست آمده از یافته‌های پژوهش جهت ارتقای سیستم ابعاد اجتماعی مؤثر بر توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش کشور پیشنهاد می‌شود: دسته‌بندی به دست آمده برای ابعاد و فرایندها در اقدامات

راهکارهای توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش مشتمل بر مفاهیم کلیدی مانند؛ راهبردهای سیاسی- اجتماعی، راهبردهای شغلی، راهبردهای روانشناسی و راهبردهای سازمانی می‌باشد. توجه به راهبردهای سیاسی- اجتماعی و روان‌شناسی سیاسی و سازمانی به عنوان موضوع‌های کلیدی در ورزش می‌تواند کمک بسیاری در جهت کنترل تعارض در کل جامعه و حوزه ورزش و سیاست نماید. این عوامل با توجه به تنوع گسترده قومی و فرهنگی در ایران و نیاز به یک عامل انسجام بخش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در واقع دولت می‌تواند از ورزش به عنوان ابزاری برای تقویت نظم اجتماعی و سیاسی استفاده کند. توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش در ایران پیامد عمده دیگری به دنبال دارد و آن تقویت ارتباط جامعه ایرانی با جامعه جهانی و معرفی کشور و فرهنگ ایران در جهانی است. همچنین دیپلماسی ورزشی می‌تواند به عنوان ابزاری در جهت منافع سیاسی و اقتصادی کشور ایران در سطح بین‌المللی به کار گرفته شود و دولت با استفاده از آن، شرایط اقتصادی و سیاسی جامعه ایرانی را بهبود بخشد. کنش‌های اساسی جهت پیشبرد مفاهیم کلیدی راهبردها می‌تواند شامل: ارائه رهنمودها و چهارچوب‌های سیاسی- اجتماعی، تدوین استراتژی‌های آموزشی عملی برای مدیران، آگاهی از آداب میزبانی و میهمانی در سطح ملی و بین‌المللی، برگزاری مراسم‌ها و برنامه‌های مذهبی و فرهنگی، آشنایی با زبان، ارزش‌ها و هنجارهای ملی سایر کشورها، آشنایی با تاکتیک‌های روانشناسی نفوذ به‌منظور کسب منافع سازمانی، توانمندسازی رهبری ورزشی، تفویض اختیار و اعطای مسئولیت، نظارت و ارزیابی شخصی- تیمی، ایجاد سیستم نظارت و پاداش و مراکز ارزیابی برای تمامی سطوح سازمانی و ... باشد. نتایج این بخش از یافته با نتایج تحقیقات، علوی و دوستی (۱۴۰۱)، باغ‌خواستی و ضامنی (۱۳۹۵) و تمیر و همکاران (۲۰۱۵) همخوانی دارد. شاه رضایی و شیرازی (۱۳۹۷) به این نتیجه رسیدند که ورزش در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی تأثیر گذاشته و تأثیر می‌پذیرد و حوزه ورزش همواره تحت تأثیر جهت‌گیری‌ها و رویکردهای حاکم بر سیاست و روابط بین‌الملل از سوی بازیگران دولتی و غیردولتی این عرصه قرار دارد. همچنین تمیر و همکاران (۲۰۱۵) نیز، در پژوهشی دریافته‌اند، ورزش در عصر مدرن هم کسب و کار است و هم سیاست و یک سلاح استراتژیک و تاکتیکی با ارزش است، که باید در نوع رفتارهای سیاسی بکار گرفته شده در ورزش به بررسی پرداخته شود و در زمینه ورزشی تنها موفقیت اندازه‌گیری

نکنند و به تمامی فرایندهای تحقیق توجه داشته باشد و برای این کار فرایند تشریح شده در این پژوهش در محوریت تصمیم‌گیری قرار بگیرد. از طرفی تقسیم کار مناسبی بین سازمان‌ها و مراکز متولی و ذی‌ربط در توسعه روانشناسی سیاسی در ورزش کشور جهت تعادل و تناسب نسبی در بهره‌مندی از خدمات و منابع صورت بگیرد تا از موازی کاری و ناهماهنگی بین بخش‌ها و هدر رفتن منابع جلوگیری شود.

نظام مدیریت روانشناسی سیاسی در ورزش مبنا قرار گیرد و به رابطه علی معلولی و تقدم و تأخر بین متغیرها در عمل توجه کند، همچنین تأملی جدی در ارتباط با روانشناسی سیاسی- اجتماعی و بهبود آن در محیط جامعه ورزش داشته باشند. رهنمودها و چارچوب‌های سیاسی- اجتماعی، آشنایی با خصوصیات اخلاقی دولت‌مردان، آشنایی با جناح‌های سیاسی در ارتباط با تدوین استراتژی‌های آموزشی عملی برای مدیران، ورزشکاران و غیره صورت پذیرد. دست‌اندرکاران حوزه سیاسی- ورزشی در کشور به برخی اقدامات موردی جهت توسعه اکتفا

منابع

1. Abdi, K., Talebpour, M., Rankesh, M J., Jabari, H. (2019). Designing a sports diplomacy model using the perspective of international experts. 21 (4). 365-381.
2. Afroozeh, M. S., Mozafari, A. A., Aghaee, N., & Safari, M. (2017). Codification of Social Responsibility Strategies for Football Clubs of Iran's Primer League. *Sport Management Studies*, 9(43), 199-216.
3. Alavi, S. H., & Dousti, M. (2022). Designing a pattern of political behavior in strategic decision making of Iranian sports managers. *Bi-Quarterly Political Knowledge*, 18(1), 199-218.
4. Bakshi Chenari, A R., Zardashtian, Shirin., & Mohammadi Jame, H. (2019). A comparative study of sports diplomacy actions and experiences in the Islamic Republic of Iran and selected countries. *Scientific Quarterly Journal of Communication Management in Sports Media*, 7(3), 69-80.
5. Beattie, P. (2018). *Social evolution, political psychology, and the media in democracy: The invisible hand in the US marketplace of ideas*. Springer Nature Publication.
6. Boiché, J., Plaza, M., Chalabaev, A., Guillet-Descas, E., & Sarrazin, P. (2014). Social antecedents and consequences of gender-sport stereotypes during adolescence. *Psychology of Women Quarterly*, 38(2), 259-274.
7. Boykoff, J. 2016. *Power games: A political history of the Olympics*. Brooklyn, NY: Verso.
8. Chalabaev, A., Sarrazin, P., Fontayne, P., Boiché, J., & Clément-Guillot, C. (2013). The influence of sex stereotypes and gender roles on participation and performance in sport and exercise: Review and future directions. *Psychology of sport and exercise*, 14(2), 136-144.
9. Dubinsky, Y. (2019). From soft power to sports diplomacy: a theoretical and conceptual discussion. *Place Brand Public* 1(15), PP 156–164.
10. Fani, A. A., Sheikhejad, F., danaeefard, H., & Hasanzadeh, A. (2014). Inquiry about the factors affecting the formation of political behavior in organization. *Journal of Public Administration*, 6(1), 151-174.
11. Ferris, G., Treadway, D., Kolodinsky, R., Hochwarter, W., Kacmar, C., Douglas, C & Frink, D. (2107). Development and validation of the political skill inventory. *Journal of Management*, 31(1). 126-152.
12. Heslop, L.A., J. Nadeau, and N. O'Reilly. (2010). China and the Olympics: Views of insiders and outsiders. *International Marketing Review* 27(1). PP 404–433.
13. Hizli Sayar, Gokben; Unubol, Huseyin; Ulke Aribogan, Deniz; and Tarhan, Nevzat (2020) "Turkey's Map of Emotions and Its Political Reflections," *New England Journal of Public Policy*: 32(2), Article 9.
14. Hoekman, R., Elling, A., & van der Poel, H. (2022). Local policymaking in sport: Sport managers' perspectives on work processes and impact. *Journal of Global Sport Management*, 7(1), 89-111.
15. Humphreys, B.R., Zhou, Y (2022). The Politics of Sports: Introduction to the Special Issue. *Econ Gov*.

16. Keshavarz, L., Farahani, A., & Bahramipour, B. (2018). An Analysis of Factors Affecting the Beneficiaries Behavior in Acquiring Sporting Sites in International Assemblies. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 5(2), 31-44.
17. Khasti Bagh, F., & Zamani, F. (2015). Investigating the relationship between managers' power sources and employees' political behavior. *Monthly research of nations*. 1 (12): 105-122.
18. Maftooh, Shahrazad, (2014), *Psychology of Politicians*, Ghoomes Publications.
19. Manners, I. (2018). Political psychology of European integration: The (re) production of identity and difference in the Brexit debate. *Political Psychology*, 39(6), 1213-1232.
20. Monroe, K. R. (Ed.). (2001). *Political psychology*. Psychology Press.
21. Mateo-Orcajada, A., Abenza-Cano, L., Vaquero-Cristóbal, R., Martínez-Castro, S. M., Leiva-Arcas, A., Gallardo-Guerrero, A. M., & Sánchez-Pato, A. (2021). Influence of gender stereotypes, type of sport watched and close environment on adolescent sport practice according to gender. *Sustainability*, 13(21), 11863.
22. Morehead, J., Griffin, R. (2015). *Organizational behavior*. Translated by Seyyed Mehdi Elwani and Gholamreza Memarzadeh, first edition, Tehran: Marvarid Publications.
23. Mutisya, Mary Mwangeli (2019), *The Role of Sports Diplomacy in Promoting Kenya's Foreign Policy Goals (2002-2018)*.
24. Petersen M.B., Laustsen L. (2020). Dominant leaders and the political psychology of followership. *Current Opinion in Psychology*, 33, 136-141. (in persian)
25. P, M. H., elahi, A., sajjadpour, S. M. K., & hamidi, M. (2019). Explaining of sports diplomacy by using the paradigm: a qualitative study. *Sport Management Journal*, 11(1), 59-75.
26. Perrewé, P. L., Ferris, G. R., Frink, D. D., & Anthony, W. P. (2017). Political skill: An antidote for workplace stressors. *Academy of Management Perspectives*, 14(3), 115-123.
27. Pfister, G. (2010). Women in sport-gender relations and future perspectives. *Sport in society*, 13(2), 234-248.
28. Rabin J.S. (2020). Behavioral Epigenetics: The Underpinnings of Political Psychology. In *The Psychology of Political Behavior in a Time of Change* (pp. 55-96). Springer.
29. Rafei Dehkordi, F., Nazari, R., Ramezani Nejad, R. (2020). Presentation of Strategic Behavior Paradigm Model of Iranian Sport Managers based on Grounded Theory. *Human Resource Management in Sports*, 7(2), 351-366.
30. Sabbaghian, A. (2016). Sport Diplomacy. *Journal of Culture-Communication Studies*, 16(31), 132-151.
31. Selajeh, S., Rastkhiz, M. (2021). Examining the relationship between the political skills of managers on their political behavior with regard to the mediating role of the perception of the political environment in the executive bodies of Kerman city. *Ormazd Research Journal*, 54 (2): 203-236.
32. Shahrezaei, F., & Shirzadi, R. (2018). Sport, Politics and International Relations. *International Studies Journal (ISJ)*, 15(3), 185-220.
33. Shariatnia, K., Masoudli, M. (2018), political psychology and entering the field of theorizing in political science, *Journal of Political Studies*, 4(14): 125-93.
34. F. (2021). Designing a model to explain the political behavior of employees in the studied public sector: Iran's water industry. PhD Thesis, Faculty of Economic Affairs, Tarbiat Modares University. (in persian)
35. S. H., M. D., B. H. (2021). An analysis of governance failure and power dynamics in international sport: The Russian doping scandal, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 13(3), PP 359-378.
36. Tamir I, Yehiel (Hilik) L, Yair G. (2015). Sports: Faster, Higher, Stronger, and Public Relations. *Human Affairs*, 25(1): 93-109.
37. Van der Maat, E. (2020). Genocidal consolidation: final solutions to elite rivalry. *International Organization*, 74(4), 773-809.